

ETH DIARI

Numerò 81
Dijaus 15 d'abriu 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

ENTRE ENA POLITICA ARANESA ETH PARTIT CATALAN UDC

SE CONSTITUÍS ERA SECCION ARANESA DETH PARTIT CATALAN UNIÓ DEMOCRÀTICA DE CATALUNYA LIDERADA PER AMPARO SERRANO

V en de presentà-se en ròda de premsa un nau grop politic qu'ei era seccion en Aran deth partit Unió Democràtica de Catalunya. Aquesta iniciativa la compòsen antics militants dera Union Democratica Aranesa qu'an deishat aquest partit pr'amor des acòrds prenudi per Josèp Calbetó tamb eth Partit Popular d'Aznar.

S'a creat ua Comission gestora composada per Amparo Serrano coma presidenta, Emili Sanllehy coma vicepresident, Francesc Xavier Bordes coma secretari e Jordi Caseny coma tresorer.

Se da tanben, com passe tamb un membre dera naua gestora, que persones non vinculades tamb cap de partit tanben s'an involucrat ath nau projècte.

Era naua seccion d'UDC en Aran siguec presentada e avalada peth secretari d'organizacion d'aquest partit, eth senhor Josep Sánchez Llibre que venguè de Barcelona. Siguec precisament aquest dirigent eth mès dur -auments enes formes- tamb Josèp Calbetó, en tot qualificà-lo d'auer hèt "ua operacion de cambi de giqueta".

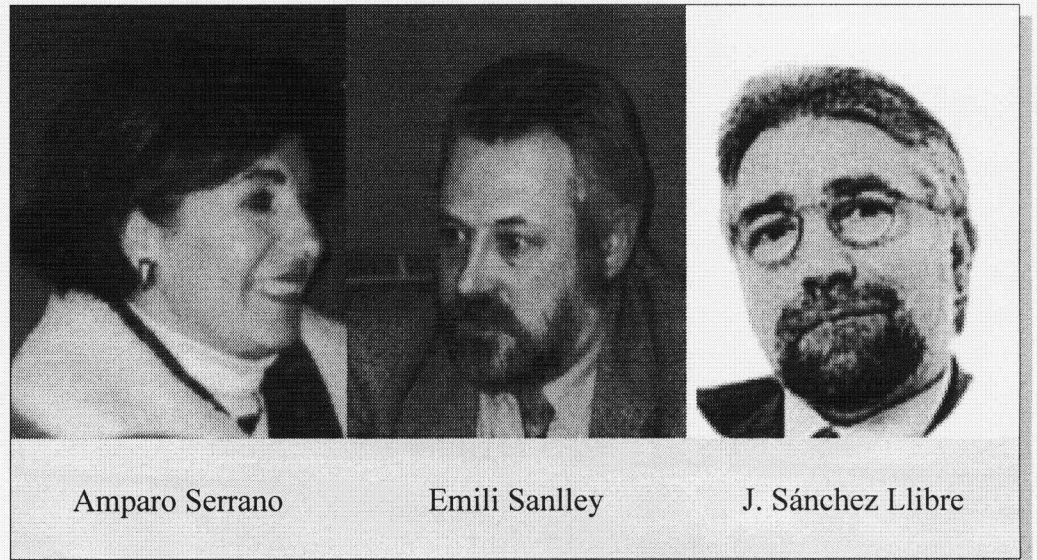
En generau era crisi d'Union agarrèc desprengudi es actuaus naus promotors deth projècte presentat, e precipitadament s'a articulad uns primèrs utissi entà hèr politica, restant

encara fòrça causes entà definir e hèr.

Eth discors e arguments entà auer emprincipiad aquesta naua dinamica politica partissen d'ua critica politica e umana dera manèra de hèr "caudilhista e dictatorià de Pepito". Se "planhen es formes e manca de leiaut" diè eth dirigent dera Unió catalana, e ath delà higie: "Es hèts s'an hèt tamb precipitacion, nocturnitat e manca totau d'informacion e transparéncia. Entà mantí-se tamb un poder personau s'a prescindit de tot principi etic, politic e ideologic".

Amparo Serrano, vediblement cansada e contrariada per tota era crisi, apostauè pera prudéncia, er equilibri e hèr es causes de manèra segura. Era exsindica, ath delà dera discrepància politica tamb es sòns antics companhs, e obviament e especiaument tamb Pepito Calbetó, çò que de vertat ère ei disgustada, e en 'petit comitè' non podèc tier ua emocion enes uelhs que la obliguèc a gèsser dera sala tamb era excusa pietosa d'anar tath banh. Interpellat tot er equip dera ròda de premsa, çò qu'ère clar ei qu'eth secretari d'organizacion de Barcelona sonque repetie que "açò se harà com es militants d'Aran volguen; nosati non i entraram senon qu'ac respectaram. Perque èm conscients dera realitat diferenciada d'Aran".

Emili Sanllehy hec eth resumit: "Géssem

Amparo Serrano

Emili Sanllehy

J. Sánchez Llibre

d'UDA e potenciam UDC per dues rasons: primèr pes formes, per com a actuat Calbetó e, dusau rason, perque non volem dar cap de vòt nacionalista aranés ath PP d'Aznar. Aquest qu'ei er autentic punt de vista politic e ideologic deth trincament".

Ei interessant veir es tèrmes e eth goterèr de baisha dera militància e com s'a anat produ-sint aquestes darrères ores, perque en aquesta crisi cau compdar lèu en ores e pas en dies: era senhora Serrano siguec era primèra en reaccionar, en tot dà-se de baisha e convocar ua ròda de premsa. Sanllehy triguèc ues ores mès e delàger, quan encara s'enteniè eth còp de pòrta de Serrano, sopauè tamb eth baile Calbetó en otèl Urogallo; acabat eth sopar ja marchaue coma militant dat de baisha d'UDA. E ei que quauqui militants an demanat explicacions personaus peth mau tracte que les a dat Pepito.

Tot semble precipitat, mès er alcalde Calbetó premanic era operacion Aznar ath detalh. Demorèc ara dimenjada e as militants discols, o que li podien hèr tèsta o massa fidèus a Duran, les comunicuèc era transcendentia operacion peth telefon mobil 'a pilòta passada'. Sustot respècte a Amparo Serrano, eth mau tracte e manipulacion siguec vedible, perque amassada precipitadament era copola d'Union, eth senhor Calbetó comunicuèc a toti era abstencion de Serrano ena operacion, çò que non ère pas vertat. En aquesta amassada precisament, es dus vòts negatius siguèren es de Sanllehy e de Caseny, auè membres dera naua gestora.

Era militància intèrna d'Union Democratica Aranesa e, sustot eth trabalh der equip dirigent jamès non a estat un camin de ròses e era dinamica presidencialista d'aquest partit ei ara quan s'a dat dera manèra mès crua.

CARLOS BARRERA, SINDIC D'ARAN, RECEP ETH PRÈMI FECSA-ENHER DE MIEI AMBIENT

En un acte presidit peth conselher de Miei Ambient, Ignasi Puigdollers, eth sindic d'Aran, Carlos Barrera, recebie ager ath ser eth prèmi miei ambient FECSA-ENHER. Aquesti prèmis, que neisheren er an 1993, se balhen annaument tad aqueres persones o collectius, emplegats dera companhia, qu'ena sua trajectòria professionau an demostrat dedicacion entà protegir eth miei ambient. Ena edicion d'enguan s'autregèren tres prèmis intèrns: tara mielhor iniciativa mieiambientau, tara gestion ambientau e entara proteccion der entorn, tamb un candidat entà cadun d'eri, e un prèmi extèrn tara trajectòria mieiambientau d'empreses, institucions e entitats ciutadanes collaboradores de FECSA-ENHER.

Eth sindic d'Aran recuelhec eth prèmi entara proteccion der entorn tamb eth quau se reconeishie eth trabalh hèt pera Unitat de Mantenement de Distribucion (Val d'Aran). Eth prèmi entara gestion ambientau lo recebec eth senhor Josep Riera Granés, de Térmicas del Besós, pera sua

gestion ambientau entà amendir er impacte des installacions en entorn e eth prèmi tara trajectòria mieiambientau e collaboracion tamb es empreses FECSA-ENHER se balhèc ath Patronat Metropolitan deth Parc de Colhseròla, pes trabalhs de conservacion e mielhora, entre es quaus se pòt destacar era eliminacion e sosterrament des linhas de nauta tension. Aquest prèmi siguec recuelhut peth president deth Conselh d'administracion e baile de Sant Just Desvèrn, Ramon López Lozano.

Un viatge finalizat eth liurament de prèmis, eth conselher Puigdollers nomenèt era importància qu'a era preservacion deth miei ambient, en tot argumentar que "era revolucion deth sègle XXI serà era revolucion mieiambientau, ja qu'en aquesti moments se pòt observar eth naishement d'ua cultura dirigida ath respècte entara natura, eth desvolopament sostenible e era preservacion deth miei ambient".

KOSÒVO: ETH PLAN DE PATZ ALEMAN, ERA ALTERNATIUA EUROPEÀ

Era Union Europèa assage de nau era via diplomatica entà solucionar eth conflicte enes Balcans.

Eth cancelièr aleman, Gerhard Schröder, coma president de torn des Quinze, anoncièc dimèrcles qu'Alemanha a dessenhàt un plan de patz entà finalizar eth conflicte iogoslau.

Un plan qu'includís era arturada deth huec contra Iogoslàvia pendent 24 ores e que prevé

er escampilhament d'ua fòrça multinacionau en Kosòvo, dempús dera retirada des tropes sèrbies.

Eth plan includís, ath delà, eth desarmament der Exercit de Liberacion de Kosòvo (UCK). Per primèr còp, eth borrador intègre a Nacions Unides coma interlocutor en conflicte, en tot copar era preponderància dera OTAN en aquest sentit.

Eth secretari generau dera ONU, Kofi Annan, viatgèc dimèrcles entà Brussèlles entà assistir ara amassada extraordinària de caps d'Estat e de Govèrn des Quinze.

Mès eth plan de patz tanben implique de plen a Rússia ena resolucion dera crisi.

Moscó pòt jogar un papèr decisiu ara ora de negociar tamb Slobodan Milosevic e s'es negociacions de dimars entre eth cap dera diplomàcia russa, Igor Ivanov, e era secretària d'estat nòrd-americana, Madeleine Albright, non dèren es fruts demoradi, auments demostret qu'es aliadi compden tamb Moscó entà cercar ua gessuda negociada ath conflicte.

COLLABORACIONS PERSONAUS

“Play again, Sam”

Pr' amor der enòrme exit, fama e sòs que è arrenhut d'ença que hèsqü aguestes fantastiques contribucions tara literatura universau a trauèrs d'un des referents internacionaus dera comunicacion e premsa escrita, m'an conselhat-suggerit-shebitejat-hèt arribar-assessorat que me torna un shinhau mès seriós e tamb ua actitud mès culta e intel·lectuau.

Naturaument è corrut entà informà-me de quines an d'èster, a compdar d'aguest moment, es mies nòrmes de comportament e era imatge qu'è de dar coma intel·lectuau, escrivan e enquia literat (semble èster qu'un tau Shakespeare comencèc igual que jo). Ja ac è... Resulte qu'ara m'auràn d'agradar es pel·licules en blanc e nere e qu'acaben malament. M'è aprenut de

memòria er argument e eth finau d'un film que se ditz *Casablanca* e que se ve qu'ei ua òbra d'art, e tanben un tau Kane qu'ère un ciutadan que hège diaris en America e que li anèc plan ben. (D'aguest non me'n brembi dera fin). Ath delà es pel·licules an de portar letres, o sigue subtitulades, pr' amor que se son doblades tanpòc non son bones. *Lo que el viento se llevó* en anglés tamb accent de Kentucky ei fantastica, *El tambor de hojalata* en aleman ei ua òbra mèstra, e *Romade-fellini* en italian deth Piamont està ben, maugrat que i a dus actors nèozelandesi qu'an estat dobladi, e sustot cau dider quan gesses dera sala qu'era fotografia ère plan bona, eth guidon ben trabalhà mès un shinhau escàs de recorsi cinematografics, es efèctes especiaus insuficients e era banda sonora fòrça atractiuva. Non mos podem pas desbrembar de comentar qu'eth

trabalh dramatic dera actritz segon-dària, plan coneishuda pera sua interpretacion en *Nosai pasqué* de Fassbinder, a estat plan bona sustot enes plans cuerti e enes escenes entrelaçades.

Eth tèma cinema ja l'è fòrça solucionat; eth problèma l'auré quan parlam de television pr' amor que non ei pas ben vist guardar era tele. Es mès gosaradi ne diden era 'caisha pèga', d'au-ti era 'petita pantalha', mès toti coïn-cidissen a dider qu'ei un aparelh 'alienant' (era paraula ei polida) e que non se pòt véder absolutament arren de çò que hèn, exceptadi es informatius (açò tostemp quede ben) e es documentaus des *bestioles* marines subaquaticas e *llefiscoses* de quinsevolh estranh e aluenhat cornèr deth planeta. Un dia gosè dider que m'agradaue eth fòtbol, donques ben,

tanpòc non ei bon, tanpòc non pogui veir eth fòtbol. Darrerament ei permetut véder eth CQC (*Caiga Quien Caiga*) ja qu'ei un 'programa de culte' e açò ja està mielhòr; çò de domatge ei que de tant senté-ne a parlar, a jo ja non m'agrada.

Totun, creigui que me costarà limpiar era mia imatge e semblar un autentic intel·lectuau, basicament perque a jo m'agraden es pel·licules en colors e qu'acaben ben. Que i haram, sò de pagés e me semble rebrembar auer liejut a quauque omenòt der Empordan que de tot aquerò ne didie 'colhonades'.

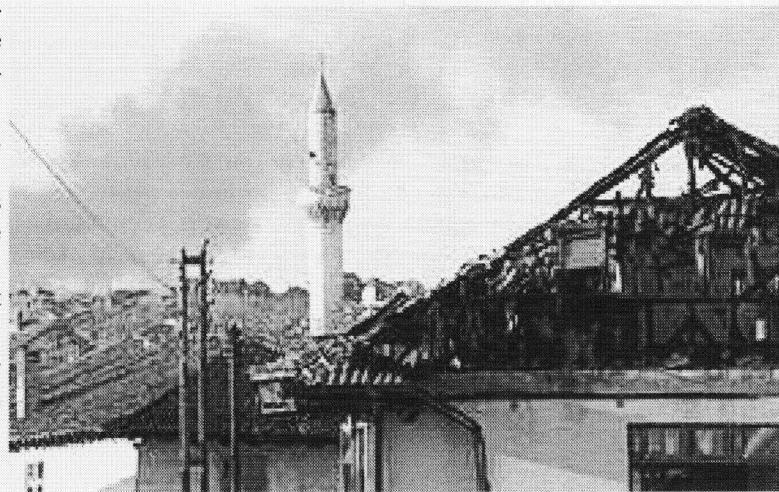
Non sai pas s'ère un bon escrivan mès auie rason.

Miquel Campà

ES PUNTS PRINCIPAUS DERA PREPAUSTA ALEMANA SUS UA SOLUCION POLITICA ENTÀ KOSÒVO

Ara seguida vos hèm a conèisher es punts principaus dera prepausta presentada per Alemanha deuant des líders europèus entà arribar a ua solucion pacifica deth conflicte en Kosòvo. Ua condicion essenciau dera prepausta ei que sigue refrendada per ua resolucio deth Conselh de Seguretat des Nacions Unides, e que sigue amiada peth secretari generau, Kofi Annan.

- Retirada de totes es fòrces militars, policiaus e paramilitars iogoslaves en Kosòvo. S'es fòrces comencen era retirada, cèssen es bombardegi entà 24 ores; s'era retirada se complis en un plaç acordat, es atacs cèssen definitiuament.
- Compromís simultanèu der Exercit entara Liberacion de Kosòvo de detier totes es ostilitats e non cambiar es sòns plaçaments. Er ELK aurà de depausar es armes tan lèu qu'ua fòrça internacionau de patz prengue eth contròtle de Kosòvo.
- Abantes der ingrès dera fòrça internacionau de patz, auançades des fòrces de patz dera ONU an d'ingressar rapidament en Kosòvo de forma parallèla ara retirada sèrbia.
- Creacion d'ua fòrça internacionau de patz jos es auspicis dera ONU. [Diuèrsi líders occidentaus an conselhat era incorporacion de Rússia tad aguesta fòrça, mès tanben an reclamat que se la mantengue jos eth comando dera OTAN, maugrat que Moscò non apertien ara aliança].
- Entornada des refugiadi, reconstruccion e rehabilitacion.
- Installacion d'ua administracion provisionau en Kosòvo emparada pera ONU enquia que s'artenhe un apraiament politic.

AGUEST EI UN ESPACI A ON I PÒT AUER ETH SÒN ANONCI. TRUCATZ-MOS E MOS L'ENCOMANATZ, NOSATI LI HARAM ERA COMPOSICION GRAFICA, ERA TRADUCCION E TOT AQUERÒ QUE CALGUE, PETH MADEISH PRÈTZ. CADA MODUL (6,8 cm x 5 cm) A UN PRÈTZ DE 3.000 PESSETES MÈS IVA. TELEFON 973 64 17 72

Edite ETH DIARI
Familia Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA
Aula Europa des Pirineus (Val d'Aran)
Carrèr Doctor Manèl Vidal
locau num 5
(Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)
25530 Vielha-Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail vivenciaaranesa@ctv.es

Editor e director: Joan-Ramon Colomines-Companys.
e-mail: jrcc@apdo.com

Informatica e dèssenh: Marc Colomines i Nadal.

Equip de correctors: Pilar Barés e Xavier Gutierrez.

Equip comerciau: Ramon Agulló i Teixidor.

Impression: Xerox's Document Center 220 ST d'ETH DIARI
en Vielha. Tirada: 1000 exemplars.

ETH DIARI

HUELHETON DE SOSCRIPCION

NÒM E COGNÒMS _____

DOMICILI _____

CP _____ POBLACION _____

Senhalatz tamb ua (x) era modalitat de pagament que vos estimatz:

Recebut per banc o Caisha d'estauvis

Chèc adjunt

Banc / Caisha _____ Domicili dera agència _____

Poblacion dera agència _____

Còdi Banc _____ Còdi Agénc _____ D.C. _____ Num. compde o libreta _____

____/____/____
Data

Signatura

 FAX: 973 64 08 71

Telefon 973 641772

ADREÇA: Carrèr Doctor Manèl Vidal. Locau 5, darrèr der edifici.
25530 VIELHA

FAX _____ TELEFON _____
PAÍS _____

Prètz: 19.720 ptes IVA incluit.
Incluidís: Soscripcion annau (diari, mès 5 especiaus).
Distribucion en casa o recuelhuda en quiosc.
Dehòra dera Val d'Aran
Enviament per corrèu: 7.400 ptes.